

POFOLGOWAĆ (25) *vb pf*

Wszystkie o oraz a jasne.

inf pofolgować (6). ◇ *fut* [2 sg pofolgujesz.] ◇ 3 sg pofolguje (4). ◇ *praet* 3 sg m pofolgował (4). *f* pofolgowała (1). *n* pofolgowało (1). ◇ *imp* 2 sg pofolguj (4). ◇ *con* 3 sg m by pofolgował (1). ◇ 1 pl m *pers* -bysmy pofolgowali (2). ◇ *impers con* by pofolgowano (1). ◇ *part praet act* pofolgowawszy (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde także XVIII w.

1. *Odпочząc trochę* [zawsze w zwrocie: »sobie pofolgować«] (1) : Mnyeć fye yełfcze ćyebye flucháyac nyefprzykrzyło. [...] Ale ty łobie pofolguy teraz. A nye długo odkłádáyac/ yutro dali bog tento práwy kołcyoł Kryśtułow/ [...] ná oko mi vkażełz. *KromRozm II* y2v.

[*Zwrot*: »nieco sobie pofolgować«: *Queſo tandem aliquantulum tibi parce. Wzdy ále iuż nieco łobie pofolguy prośłę ćie. TerentMatKęł G2v.*]

2. *Łagodnie (łagodniej) potraktować, okazać litość; parcere (teneris) PolAnt, Cn; remittere Mącz, Cn; servire Vulg; deprecari [aliquid], solvere Mącz; abstinere vim ab aliquo, impercere Cn (19)* : Gdzie iuż każą miftrzowi [*tj. katu*] pytać/ nie folgować: Mowiąc/ Powieday prawdę [...]. Złoczyńcę nieboraká wyciągną ná łzrobie: A on woła żáłośnie ná łtráźliwey probie/ Powiem/ powiem: pofolguy. *KlonWor* 38.

pofolgować komu (10): *RejZwierc* 262; *CzechRozm* 42v; *ArtKanc* S; *SkarKazSej* 706a; [Iełfi ty [*królu*] vłluchałz ludu tego/ y pofolguiełz mu/ á dałz miełce prośbie ich [...]/ będziełz ie miáł łlugami przez włłyłtkie dni. *Leop 3.Reg* 12/7 (*Linde*)]. *Cf pofolgować komu od czego; komu czym; komu w czym.*

pofolgować komu od czego (1): Iedno ty miły pánie wyłluchaway prozby moie/ [...]. A pofolguy máłuczko mnie od łrogołci káránia twego *RejPs* 59v.

pofolgować komu czym [= pod względem czego] (1): [Witold] dał go [*brata Swidryga*] władzić ná Krzemieniec/ ále mu Ruś pofolgowałá więzyenim/ przeto vćiekl do Krolá Zygmuntá. *BielKron* 385v.

pofolgować komu w czym (4): *Nullam deprecor poenam, Nie prośzę áby mi w naymnieyłzey rzeczy przeiżrzano/ álbo pofolgowano. Mącz* 320b; *GórnDworz* Bbv; Máiac s nich [*chłopów*] dobrodzieyłtwo/ niehcemy łie łtárác. Abyłmy im też ná czás/ w cz(y)m p)ofolgowali *BielSat* D4v [*idem*] *BielRozm* 32.

Zwrot: »pofolgować máło (a. maluczko), nieco« [*szyk zmienny*] (3:2): *RejPs* 59v; *Canonibus solvere, pro dispensare dicendum est quod et graciam canonis legisque facere dici potest. Nieco pofolgować/ Nie wedle łrogołcy łie práwá obchodźć. Mącz* 34a, 92a; Abowiem my gdy nam Pan máło pofolguie á rołpiełci nas w fortunach náłzych/ nie vmiemy iedno piłkác/ łkzripác/ bębnác *RejZwierc* 262; *GrabowSet* B4.

Przen [komu, czemu] (2) : Oto leśny wyepz łrodze yá [*winnicę Pańską, tj. Izraela*] Pánye płuye/ namnyey pyęknołci yey ni w czym nie pofolguye *LubPs* S3v; Temu nie poffolgowało to me zdrádne morze. *Prot* A4.

a. *Darować życie [komu, czemu (żywołne)]* (3) : Iáko y Saul/ máiac miánowite y ołobne rołkazánie/ áby Amálekity do łcżątku z bydłem wyłładził/ [...] dobrze to czynił. A zás iż támże bydłu niektoremu y Krolowi łámemu pofolgował/ vžaliwłzy łie go: bárzo ciężko zgrzełzył *CzechRozm* 238v, 238v.

W połączeniu szeregowym (1): Dam Sedekiafzǎ Krolǎ Iudfkie⁸⁰ y fługi iego/ lud/ [...] w ręce Nábuchodonorǎ krolǎ Bábilońfkiego/ [...] á pomorduie ie frogim mieczem/ nie przepuści im/ áni im pofolguie/ áni fię zmiłue nád nimi. *BibRadz Ier 21/7*.

3. *Przebaczyć; ignoscere, remittere Cn [komu, czemu] (2)* : iż ták o nim [Synu Bożym] Bog fám mowi: ftrzelz fie go/ á fłuchay głófu iego [...] / boć nie pofolguie wyfłępkom twoim *CzechRozm 53v*.

pofolgować w czym (1): w którym [kościółe Bożym] y docześne karánie z ołobná zdawnǎ odpulzczano: iáko y ś. Páweł wyfłępnemu Koryntczykowi w tákiefi káźni pofolgował. *LatHar 287*.

4. *Oszczędzić [czym] (1)* : A Bog dárzyłby to: gdy rzeczy pogáńfkie á przeciw zakonowi iego wniešione/ ná Pogáninǎ fie obracáią. Iáko zásię obráźiliby fie tym/ gdyby fwyimi pofolgowawfzy/ rzeczǎmi chwale iego oddánemi/ ábo żywnościǎ káplánów fług/ ábo vbogich [...] lud Boży nieprzyácielowi fie odeymowǎć miǎł. *PowodPr 83*.

5. *Złagodnieć, stać się mniej intensywnym, mniej surowym (2)* :

Zwrot: »maluczko pofolgować« (1): Snadz pod czǎs drudzi myfłǎ o tym okrucieńfctwie. Iákby oycǎ y mátkę mogli s fwiátǎ zgłǎdzić/ Iedno iż o tym prozno przeciw práwu rádźić. Lecź gdzie by to máluczko pofolgowǎć chciǎło/ Snadniej by fie to wfzytko s ftrzǎfkiem s ftǎć mufiǎło. *HistLan B3*.

Szereg: »ani popuszczǎć, ani pofolgowǎć« (1): Bo gniew iż yefth yáko ogyeń rozżarzyfły/ w który gdi co wrzuca/ wnet fie fpǎli á fpłonyeye/ thák on nye moźe nigdi áni popuffczǎć áni pofolgowǎć. *GliczKsiǎż G3*.

6. *[Okazać się sprzyjającym [czemu]*: Iednák pogodna á mierna krainǎ wfzelkiemu rodzaiowi winnemu pofolguie. *Cresc 1571 300.*]

Synonimy: 1. odpoczǎć, odetchnǎć; 2. odpuścić, popuścić, 3. przebaczyć, przepuścić, rozgrzeszyć; 5. ulitowǎć się, zlitowǎć się.

Formacje współrdzenne cf FOLGOWAĆ.

Cf POFOLGOWANIE

KW, MM